

Nelegál, občianske združenie, Nový Svet 35, 942 01 Šurany

RESOCIALIZAČNÝ PROGRAM CENTRA

podľa §2 vyhlášky č. 103/2018 Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele v znení neskorších predpisov

November, 2019
Šurany

Resocializačný program

Kontaktná adresa centra:

Centrum pre deti a rodiny
RESOCIALIZAČNÉ CENTRUM
Nový Svet 35
942 01 Šurany
Tel. č.: 0907/797503, 0905/655861

Miesto výkonu: Nový Svet 35, 942 01 Šurany

Cieľová skupina: resocializačné centrum poskytuje opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (SPODaSK) plnoletým mužom a ženám, ktorí sú závislí na alkohole, drogách a patologickom hráčstve

Podmienky prijatia do resocializačného centra:

- vek od 18 do 62 rokov
- odporúčanie psychiatra alebo adiktológa
- odporúčanie od sociálneho kurátora
- dobrovoľnosť a chuť zmeniť doterajší spôsob života
- žiadosť o pobyt v RC (písomná/telefonická)
- úhrada za vykonávanie opatrení pobytovou formou je vo výške dávky v hmotnej núdzi na jednotlivca (podľa § 10 ods. 2 písm. a) zákona č. 417/2013 Z.z.) za mesiac, pokiaľ má žiadateľ odporúčanie od orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (sociálneho kurátora)
- úhrada za vykonávanie opatrení pobytovou formou je vo výške 150,- Eur za mesiac, pokiaľ žiadateľ nemá odporúčanie od orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (sociálneho kurátora)

Dôvody vylučujúce vykonávanie resocializačného programu:

- dekompenzácia v prípade duálnej diagnózy
- akútna intoxikácia alebo akútne abstinenčné príznaky

Kapacita resocializačného centra:

Budova na Novom Svete poskytuje priestor pre koedukovanú komunitu, tzn. že sú vytvorené lôžka pre mužov aj pre ženy. Kapacitu tvorí 9 miest pre mužov a 6 miest pre ženy. Celková kapacita zariadenia je 15 miest.

Opis priestorov centra:

Na vykonávanie poskytovaných opatrení resocializačného centra slúži občianskemu združeniu nehnuteľnosť nachádzajúca sa v Šuranoch, časť Nový Svet, ktorú má OZ vo vlastníctve od roku 2014. Tvorí ju hlavná budova a vedľajšia budova, ktorá je momentálne v štádiu výstavby. V hlavnej budove sa na prízemí nachádza kuchyňa, veľká jedáleň, 4 izby, kde je 9 lôžok pre mužskú časť komunity, 3xWC, 2xkúpeľňa, kotolňa, sklad na potraviny, sklad na bielizeň. Na poschodí sú 2 izby, kde je 6 lôžok pre ženskú časť komunity, 3xWC a kúpeľňa, 2xkancelária a izba pre personál, spoločenská miestnosť a terapeutická miestnosť. V rámci zachovania ľudských práv je súkromie zabezpečené tak, že WC a sprchy sú uzamykatelné. Klienti majú právo vyhradiť si čas na zotrvanie na izbe osamote, klienti z iných izieb a personál centra môžu vstúpiť do izby len v sprievode alebo po dovoľení klienta. V prípade návštevy je klientom poskytnutá oddelená miestnosť. K domu patrí aj dvor a záhrada. Klienti majú vyhradený priestor na fajčenie.

Štruktúra pracovných miest

Odborný tím:

- sociálny pracovník – vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v študijnom odbore sociálna práca
- psychológ – vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v študijnom odbore psychológia

Zamestnanci zabezpečujúci odbornú pomoc a starostlivosť v skupine

- odborný pracovník – vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v študijnom odbore sociálna práca
- odborný pracovník – vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v študijnom odbore sociálna práca/psychológia/pedagogika
- odborný pracovník – úplné stredné všeobecné/odborné vzdelanie

- odborný pracovník – úplné stredné všeobecné/odborné vzdelanie
- odborný pracovník – úplné stredné všeobecné/odborné vzdelanie

Ostatní zamestnanci

- ekonóm – úplné stredné odborné vzdelanie v študijnom odbore všeobecná ekonomika
- správca budov

Opis priebehu prijatia klienta a opis spôsobu oboznámenia klienta s resocializačným programom

Klient pred prijatím do centra kontaktuje resocializačné centrum telefonickou alebo písomnou formou, následne je dohodnutý termín nástupu do zariadenia. Odporúčaný je termín prepustenia z liečenia, aby sa zabránilo návratu do predchádzajúceho prostredia a tým eliminovali riziká. Klient pri prijíme absolvuje vstupný rozhovor so sociálnym pracovníkom/psychológom, ktorý je zameraný na aktuálny stav a motiváciu klienta, základné informácie o ňom a jeho rodine. Následne sociálny pracovník centra oboznámi klienta s resocializačným programom a poučí ho o jeho právach a povinnostiach, počas neprítomnosti sociálneho pracovníka oboznámi klienta s resocializačným programom pracovník skupiny, ktorý je v danom čase v službe. Klient podpíše dohodu o poskytovaní opatrení SPODaSK, v ktorej je zakomponovaný individuálny resocializačný plán. Prvý resocializačný plán vychádza z práv a povinností klienta v prvej fáze programu. Pokiaľ klient predloží odporúčanie od orgánu SPODaSK, sociálny pracovník je povinný kontaktovať sociálneho kurátora, ktorý odporúčanie vydal, o prijatí klienta do centra. Resocializačný program je zavesený na viditeľnom mieste, takže klient môže doň kedykoľvek nahliadnuť.

Opis odborných metód podľa jednotlivých fáz resocializačného programu a kritériá prechodu medzi jednotlivými fázami

Opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (SPODaSK) sa vykonávajú pre plnoletú fyzickú osobu a komunitu prostredníctvom sociálnej práce, metódami, technikami a postupmi zodpovedajúcimi poznatkom spoločenských vied a poznatkom o stave a vývoji sociálno-patologických javov v spoločnosti.

V práci so závislými sa väčšinou využíva kognitívno-behaviorálny prístup, ktorého postupy preferujeme aj v našom zariadení, formou skupinovej práce alebo individuálnej práce s klientom.

Sociálna práca a sociálne poradenstvo

Sociálna práca so závislým klientom v resocializácii je zameraná na obnovenie alebo minimalizovanie dlhodobu pretrvávajúcich krízových situácií u klienta. Resocializácia v uzdravovacom procese pomáha klientovi zmeniť postoj k droge získaním schopnosti regulácie cravingu (baživosti), čo znamená, že klient prehodnocuje a neskôr i mení pohľad na seba, získava nové neoceniteľné skúsenosti a v konečnom dôsledku mení aj kvalitu svojho života.

V rámci výkonu opatrení SPODaSK poskytujeme aj sociálne poradenstvo pre rodinných príslušníkov našich klientov. Tí majú možnosť raz mesačne sa zúčastniť rodičovského stretnutia za účasti klientov aj personálu, taktiež telefonicky aj osobne sa kontaktovať so psychológom strediska poskytujúcim poradenstvo pre rodinu.

Psychologická starostlivosť

Pravidelne raz za týždeň sa celá komunita stretáva na spoločnej skupinovej práci. Pri tejto práci je využívaná skupinová dynamika, hlavne interakcie a vzťahy medzi členmi komunity. Klienti majú taktiež možnosť absolvovať individuálny pohovor so psychológom. Do 2 týždňov od prijatia klienta sa vykonáva psychologická diagnostika. Klienti, ktorí sú v resocializačnom programe dlhšie ako 12 mesiacov sa podrobujú rediagnostike.

Resocializačné programy

Resocializačné programy vychádzajú z princípov komunity pre závislých, aj ako systému, aj ako metódy a majú za úlohu prispievať k dosahovaniu výchovných zmien v správaní jednotlivca, pričom všetci zúčastnení sú aktérmi týchto zmien. Medzi základné princípy komunity patrí spolurozhodovanie klientov o chode komunity a obojsmerná komunikácia medzi klientmi a personálom. Komunita je efektívna vtedy, keď umožňuje získavať spätné informácie o maladaptívnom správaní, podnecuje získanie náhľadu na vlastné problémy a na vlastný podiel na vytváraní týchto problémov, umožňuje korektívnu skúsenosť, podporuje nácvik vhodnejších spôsobov správania.

Resocializačný program naplňajú tri fázy, ktorými klient v centre postupne prechádza na dosiahnutie svojho cieľa. Tieto fázy obsahujú plánovaný sled úloh a nárokov na vzrastajúcu zodpovednosť klienta v súvislosti s naplňovaním

individuálneho resocializačného programu. Maximálna dĺžka resocializačného programu je 24 mesiacov. Dôležitým aspektom je aj to, že každá fáza poskytuje klientovi jej prislúchajúce privilégia. Narastajúca zodpovednosť a získavanie privilégií môžu byť silným motivačným faktorom v osobnom raste klienta. V našom centre je do uzdravovacieho procesu zakomponovaný program 12 krokov Anonymných alkoholikov a Anonymných narkomanov. Týmito krokmi klient prechádza v rámci jednotlivých fáz.

Nultá fáza

Predstavuje podfázu prvej fázy programu, v nej sa zameriavame na zosumarizovanie klientových potrieb v zdravotnej, sociálnej a právnej oblasti. Klient sa podrobnejšie oboznamuje s individuálnym resocializačným plánom. Je mu pridelený „starší brat“, ktorý ho zoznamuje so životom v komunite, a na ktorého sa môže nováčik v prípade potreby obrátiť. Klient počas tejto fázy nemá žiadne funkcie, zodpovednosť a sankcie za neho znáša starší brat. Táto fáza trvá približne 1-2 týždne, potom klient žiada o prijatie do komunity s predstavením sa a prednesením svojich očakávaní od resocializačného procesu.

Prvá fáza – motivačná

POKORA – prijať to, čo nemôžem zmeniť

Prežívanie faktu, že človek sám nemá dostatok sily na to, aby odolával sile závislosti, priznanie si svojej bezmocnosti voči droge, akceptácia vyššej sily (ktorou môže byť napr. komunita) a odovzdanie sa tejto sile.

Klient sa postupne včleňuje do procesu komunity závislých, učí sa dodržiavať štruktúrovaný režim dňa, komunitné pravidlá, osvojuje si základy spoluzitia a kooperácie v komunite. K pochopeniu fungovania komunity a adaptácii klienta napomáha tzv. starší brat/sestra, ktorý je klientovi pridelený hneď pri vstupe do centra. Sprevádza klienta denným režimom a pravidlami komunity a poskytuje mu potrebnú počiatočnú podporu. Ostatní starší klienti podporujú nováčika k prijatiu roli klienta a vysvetľujú mu, čo sa od neho v tejto roli očakáva. Vedú ho k otvorenej komunikácii. Klient sa učí vyjadrovať svoje emócie, názory a postoje, prijímať a dávať spätné väzby ostatným členom, nevyhýbať sa konfrontácii. Je dôležité, aby klient počas tejto fázy získal pocit spolupatričnosti ku skupine. Posilňovať motiváciu

a prijímať zásady resocializačného procesu klientovi vo veľkej miere pomáha v individuálnom prístupe personál centra.

Práva a povinnosti 1. fázy: Na skupinovej práci môže byť aktívny a vyjadrovať svoj názor na dianie v komunite. Je zaradený do nácviku pracovných zručností, ktorý sa vykonáva v zariadení. Môže sa zúčastňovať športových a kultúrnych podujatí. Klient je do istej miery izolovaný od vonkajšieho sveta. Má povolený kontakt s rodinou písomnou formou 2x za týždeň, nemôže telefonovať, ani používať internet. Môže prijímať listové zásielky, balíkové zásielky môže prijímať výlučne od rodinných príslušníkov po predchádzajúcej dohode s personálom. Nemôže prijímať návštevy, s rodinnými príslušníkmi sa môže stretávať na rodičovskom stretnutí, nemá umožnené opustiť zariadenie v sprievode rodinných príslušníkov. Pokiaľ sa rodinní príslušníci nemôžu zúčastniť rodičovského stretnutia, môžu si dohodnúť so zodpovedným zástupcom iný termín na návštevu. Klient má povinnosť písomne vypracovať 1. krok AA/NA, počas prvých 6 týždňov má povinnosť zúčastniť sa aspoň jedného mítingu AA/NA v týždni, v ďalšom období sa zúčastňuje mítingov minimálne raz za mesiac, podľa nahlásenia na rannej komunite. Má povolené zúčastňovať sa nedeľnej bohoslužby za účasti staršieho klienta. Klient v prvej fáze nemá povolené priepustky. Na záver prvej fázy klient prijíma komunitu, aj v zmysle pravidiel a programu, aj v zmysle vzťahov. Taktiež komunita prijíma jeho a má v komunite svoje miesto. Je pripravený pracovať na sebe, na svojom živote a na svojej závislosti. O prestup do druhej fázy žiada celú komunitu na skupinovom stretnutí, pričom najprv hodnotí svoje fungovanie a resocializačný proces samotný klient, potom celá komunita a odborný tím. Klient svoje hodnotenie vypracuje písomne a zahrnie doň aj svoj individuálny resocializačný program. Prvá fáza trvá spravidla 3-4 mesiace.

Druhá fáza – kognitívno-behaviorálna

ODVAHA – zmeniť to, čo zmeniť môžem.

Odvážna identifikácia svojich charakterových chýb, priznanie týchto chýb sebe aj inej osobe, pripravenosť na ich odstraňovanie, nájdanie pokory a prosba o pomoc. Táto fáza predstavuje najrozsiahlejšiu časť resocializačného procesu čo do dĺžky aj obsahu. Je to vlastné obdobie zmeny klienta. Hlavným cieľom je prebudovanie a upevňovanie spoločensky prijateľných foriem správania, morálnych a etických noriem, vypracovanie súboru hodnôt, postojov a zručností, ktoré klienta napíňajú

zmysluplnosťou. Tomu predchádza porozumenie sebe, dôvodov a spôsobov svojho správania a vytvárania sociálnych vzťahov. Klient sa stabilizuje v dodržiavaní noriem komunity, uvedomelo dodržiava pravidlá a režim zariadenia, dokáže spolupracovať s odborným tímom. Plne sa zúčastňuje denných aktivít, riadi sa návodmi a odporúčaniami. Klient v druhej fáze prijíma závažnosť svojich problémov, prehľbuje svoju motiváciu k abstinencii a aktívne rieši dôsledky svojej drogovej kariéry, uzatvára si minulé obdobie. Racionálne konfrontuje rozdielne názory a postoje na skupinovej práci, zameriava sa na svoju osobnostnú, vzťahovú a emočnú nápravu. Nadobúda schopnosť ohraničiť a spracovať negatívne emócie a myšlienky. V druhej fáze vzrastá zodpovednosť a pribúdajú privilégia. Klient spolupracuje s rodinou na svojej resocializácii. Pridelené úlohy dokáže plniť aktívne a samostatne. Učí sa racionálne zvládať záťažové životné situácie, riešiť problémy bez konfliktov. Na skupinovej práci je aktívny, iniciatívne sa zúčastňuje individuálnej psychologickej starostlivosti. Postupne si osvojuje program 12 krokov Anonymných alkoholikov/narkomanov. Poskytuje a prijíma konštruktívnu spätnú väzbu. Stáva sa príkladom pre menej pokročilých klientov a môže preberať rolu staršieho brata. Na jednotlivých pracovných aktivitách je zodpovedný za nových členov komunity. Ku koncu druhej fázy sa môže radiť medzi tých, ktorí stelesňujú vodcovstvo v komunite, udržiavajú jej kontinuitu a sú identifikačnými vzormi pre ostatných.

Práva a povinnosti 2. fázy: udržiavať s rodinou písomný aj telefonický kontakt (1 telefonát za týždeň pod dohľadom personálu na telefónne číslo/čísla, ktoré zadá pri prijíme), možnosť zúčastniť sa priepustky k rodinným príslušníkom po dohovore s nimi (na víkend), po skončení rodičovského stretnutia možnosť vychádzky na 2 hodiny v sprievode rodinných príslušníkov, zastáva funkciu veliteľa týždňa, je zodpovedný na nácviku pracovných zručností a organizuje jeho priebeh, zastávať funkciu staršieho brata, podľa potreby mu môže byť umožnený nákup osobných vecí a návšteva kaderníctva raz za mesiac. Klient má povinnosť vypracovať ďalšie 2 kroky v 12-krokovom programe. Ak je zaznamenaný u klienta progres v priebehu druhej fázy, v druhej polovici tejto fázy môže začať navštevovať školu. Klient žiada o prestup do tretej fázy za rovnakých podmienok ako pri predošlej fáze. Druhá fáza trvá spravidla 6 – 9 mesiacov.

Tretia fáza – reintegračná

MÚDROSTĚ – aby som tieto veci od seba odlíšil

Pokračovanie v osobnej inventúre, každodenný prehľad svojho vlastného konania, duchovné prebudenie, rozvoj duševného života a svojich duševných hodnôt, pomoc ľuďom, ktorí túto pomoc potrebujú a o ňu požiadajú, odovzdávanie skúseností, ktoré klienti načerpali. Uplatňovať tieto zásady v každodennej činnosti. Klient má osvojené stabilné spôsoby spolupráce s ostatnými klientmi a odborným tímom. Samostatne vykonáva úlohy, ktorými je poverený. Dokáže preberať zodpovednosť za seba aj za skupinu, je vzorom pre ostatných klientov. Je aktívny na komunitných skupinách, dokáže prijímať aj odovzdávať. Spolupracuje s rodinou, rieši svoje sociálne pomery a vzťahy. Pripravuje sa na zamestnanie, orientuje sa na trhu práce a postupne sa doň zaraďuje. Vytvára si podmienky a pripravuje sa na odchod z resocializačného centra.

Práva a povinnosti 3. fázy: klient má právo používať internet v rozsahu 2 krát do týždňa po 30 minút, má právo zúčastňovať sa víkendových priepustiek raz za mesiac po dohovore s rodinnými príslušníkmi, plus pri prechode do tretej fázy môže získať týždňovú priepustku, má právo na dva telefonáty týždenne, môže sa samostatne zúčastňovať zjazdov a akcií organizovaných Anonymnými alkoholikmi/narkomanmi. Klient si hľadá sponzora a pokračuje v práci na 12 krokovom programe podľa svojich vlastných schopností a možností. Počas tejto fázy pribúda zodpovednosť za seba aj za celú komunitu, za klientov v nižšej fáze. Klienti zodpovedajú za kontrolu vecí a diania okolo novoprijímajúcich klientov. Počas tejto fázy musí klient vypracovať svoju „ročnú bilanciu“, následne môže žiadať o umožnenie hľadania si zamestnania alebo ukončenie resocializačného procesu. Po nástupe do zamestnania je umožnené klientovi mať pri sebe mobilný telefón, denného režimu sa zúčastňuje naďalej tak, ako mu to pracovné povinnosti dovoľia. So svojimi finančnými prostriedkami samostatne hospodári, raz mesačne svoje hospodárenie konzultuje s jedným z členov odborného tímu. Tretia fáza trvá spravidla 3-6 mesiacov.

Štandardný denný režim a zapájanie sa klienta do zabezpečovania chodu centra

Režim zahŕňa časovú štruktúru dňa a týždňa, práva a povinnosti klienta a požiadavky na jeho správanie v programe, spôsoby hodnotenia požadovaného správania, sankcie za režimové priestupky a výhody za dodržiavanie režimu.

Časová štruktúra dňa:

Pondelok

6.30 – budíček

6.45 – rozcvička

7.00 – raňajky, rajóny + kontrola

8.00 – ranná komunita

8.30 – nácvik pracovných zručností (zahŕňa prípravu stravy)

12.00 – obed

13.00 – relaxačné techniky

13.30 – nácvik pracovných zručností

16.00 – voľnočasové aktivity

17.00 – míting Anonymných alkoholikov v Nových Zámkoch

19.00 – večera

19.45 – kontrola rajónov

20.00 – bilancia

22.30 – večierka

Utorok

6.30 – budíček

6.45 – rozcvička

7.00 – raňajky, rajóny + kontrola

8.00 – ranná komunita

8.30 – nácvik pracovných zručností (zahŕňa prípravu stravy)

12.00 – obed

13.00 – tematická skupina

15.00 – nácvik pracovných zručností

16.30 – voľnočasové aktivity

18.00 – večera

19.45 – kontrola rajónov

20.00 – bilancia

22.30 – večierka

Streda

6.30 – budíček

6.45 – rozcvička

7.00 – raňajky, rajóny + kontrola

8.00 – ranná komunita

8.30 – nácvik pracovných zručností (zahŕňa prípravu stravy)

13.00 – obed

14.00 – práca so skupinou

18.00 – večera

19.45 – kontrola rajónov

20.00 – bilancia

22.30 – večierka

Štvrtok

6.30 – budíček

6.45 – rozcvička

7.00 – raňajky, rajóny + kontrola

8.00 – ranná komunita

8.30 – nácvik pracovných zručností (zahŕňa prípravu stravy)

12.00 – obed

13.00 – relaxačné techniky

13.30 – nácvik pracovných zručností

16.00 – voľnočasové aktivity

17.30 – míting Anonymných alkoholikov v Šuranoch

19.00 – večera

19.45 – kontrola rajónov

20.00 – bilancia

22.30 – večierka

Piatok

6.30 – budíček

6.45 – rozcvička

7.00 – raňajky, rajóny + kontrola

8.00 – ranná komunita

8.30 – nácvik pracovných zručností (zahŕňa prípravu stravy)

12.00 – obed

13.00 – kruh

15.00 – nácvik pracovných zručností

16.30 – voľnočasové aktivity

18.00 – večera

19.45 – kontrola rajónov

20.00 – bilancia

22.30 – večierka

Sobota

6.30 – budíček

6.45 – rozcvička

7.00 – raňajky

8.00 – ranná komunita

9.00 – veľké upratovanie (zahŕňa prípravu stravy)

12.00 – obed

13.00 – samoriadiaca skupina/ míting Anonymných narkomanov

14.30 – voľnočasové aktivity

18.00 – večera

19.45 – kontrola rajónov

20.00 – bilancia

24.00 – večierka

Nedeľa

7.30 – budíček

7.45 – možnosť svätej omše

8.00 – raňajky

8.30 – ranná komunita

10.30 – čítanie literatúry AA/NA, práca s krokmi

12.00 – obed

13.00 – voľno

17.00 – športové aktivity

18.00 – večera

19.45 – kontrola rajónov

20.00 – bilancia

22.30 – večierka

Každú poslednú sobotu v mesiaci sa koná stretnutie rodičov a rodinných príslušníkov (počas tejto soboty môžu ísť klienti na priepustku až po rodičovskom stretnutí).

Počas sviatkov je štruktúrovaný režim dňa prispôsobený, klienti majú dostatok voľného času, ktorý môžu využiť na športové alebo iné voľnočasové aktivity.

Klienti sú zapájaní do chodu centra jednotlivými funkciami a vykonávaním rajónov, ktoré sa pravidelne striedajú. Počas prvej fázy môže klient zastávať tieto funkcie: pomocník v kuchyni, pomocník pri zvieratách, pranie, žehlenie. Počas druhej fázy: veliteľ týždňa, starší brat/sestra, kuchár, skladník (sklad bielizne a hygieny), záhradník, zelovocár (sklad s ovocím a zeleninou), voľnočasový aktivista, kotolník. Funkcie počas tretej fázy: ako funkcie v druhej fáze, kontrola poriadku.

Opis tvorby a vyhodnocovania individuálneho resocializačného programu a jeho základná štruktúra

Cieľom práce klienta v resocializačnom procese je zmena životného štýlu. Vychádzame z predpokladu, že trvalejšej zmeny životného štýlu je možné dosiahnuť prostredníctvom osobnostného rastu. Klient počas resocializačného programu postupne dosahuje zmeny v sebazpoznávaní, prežívaní, správaní a vzťahoch, čo mu umožňuje, aby mohol svoj život prežívať ako uspokojivý a zodpovedne sa rozhodovať, akým spôsobom svoj život povedie.

Jedným zo spôsobov dosahovania týchto cieľov je individuálna sociálna práca, prostredníctvom ktorej sa každému klientovi vypracováva individuálny resocializačný plán za účasti klienta, taktiež je prediskutovaný a schválený klientom. Individuálny resocializačný plán je priebežne aktualizovaný, spolu s klientom sa vyhodnocujú dosiahnuté a stanovujú nové ciele. Individuálny resocializačný plán sa vyhodnocuje raz mesačne.

Okrem individuálnej práce s klientom sú resocializačné plány pravidelne prehodnocované na skupinovej práci za účasti celej komunity. Klient pred komunitou zhodnotí svoje doterajšie fungovanie v komunite, aké zmeny za posledné obdobie dosiahol alebo čo sa mu, naopak, nepodarilo, z toho, čo mal stanovené, komunita sa k tomu môže vyjadriť, klient dostáva spätnú väzbu a následne si môže stanoviť ďalšie ciele. Individuálny resocializačný plán obsahuje určenie adaptačnej fázy resocializačného procesu klienta, konkrétne úlohy, na základe ktorých klient môže

dosahovať svoje stanovené ciele, spôsob spolupráce s rodinou a blízkymi osobami, spôsob trávenia voľného času, záujmovej a kultúrnej činnosti, spôsob zapájania sa do chodu centra v závislosti od jednotlivých fáz, spôsob udržiavania kontaktu s rodinnými príslušníkmi, harmonogram vyhodnocovania individuálneho resocializačného plánu s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, plán následnej odbornej pomoci po ukončení resocializačného programu.

Podmienky pre záujmovú činnosť, športovú činnosť, kultúrnu činnosť, rekreačnú činnosť a prejavovanie náboženského vyznania viery

Resocializačné stredisko vytvára podmienky pre záujmovú a kultúrnu činnosť, napr. návštevou regionálnych inštitúcií, podporou záujmového vzdelávania a zmysluplného trávenia voľného času, v rámci ktorého navštevujeme napr. Arborétum v Mlyňanoch alebo realizujeme výstup na Zobor, či inú turistiku. Športovú činnosť môžu klienti realizovať priamo v zariadení, napr. cvičenie, basketbal, futbal, volejbal. Pre klientov spravidla raz ročne organizujeme komunitné a rodinné aktivity pobytovou formou, ktoré sú kombináciou práce na programe a rekreačnej činnosti. Naši klienti majú možnosť navštevovať a zúčastňovať sa bohoslužieb v neďalekom kostole.

Zabezpečenie zdravotnej starostlivosti

Zdravotnú starostlivosť zabezpečujeme formou Dohody o poskytovaní zdravotnej starostlivosti s miestnym obvodným lekárom a lekárom so špecializáciou v špecializačnom odbore psychiatria. Podľa potreby centrum zabezpečí lekárske vyšetrenie krvi alebo iného biologického materiálu poskytovateľom zdravotnej starostlivosti, ak má podozrenie na požitie alkoholu alebo iných návykových látok. K lekárovi dochádza klient v sprievode pracovníka centra.

Zabezpečenie prípravy na povolanie

Klienti od druhej fázy môžu žiadať o pokračovanie v štúdiu, resp. začatie nového štúdia na stredných školách v blízkom okolí. Je možné aj štúdium na vysokej škole. Po dovŕšení resocializačného procesu sme klientovi nápomocní pri hľadaní si

zamestnania. Spoluprácou s miestnymi podnikateľmi vytvárame podmienky na pracovné uplatnenie.

Práva a povinnosti klienta

Práva klientov resocializačného strediska vyplývajú z rešpektovania základných ľudských práv, Zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele v znení neskorších predpisov a interných dokumentov. Každý klient má právo na komplexnú resocializačnú starostlivosť.

Práva klientov v prvej fáze: aktivita na skupinovej práci a vyjadrovanie názoru na dianie v komunite, účasť na športových a kultúrnych podujatiach v sprievode staršieho brata/sestry, kontakt s rodinnými príslušníkmi a ďalšími blízkymi osobami písomnou formou 2x za týždeň, prijímanie listových zásielok, prijímanie balíkových zásielok od rodinných príslušníkov, možnosť stretávať sa s rodinnými príslušníkmi na rodičovskom stretnutí, účasť na nedeľnej bohoslužbe v sprievode staršieho klienta.

Práva klientov v druhej fáze: všetky práva prvej fázy, udržiavať s rodinnými príslušníkmi písomný aj telefonický kontakt, absolvovať priepustku k rodinným príslušníkom, možnosť vychádzky s rodinnými príslušníkmi po rodičovskom stretnutí, nákup osobných vecí a návšteva kaderníctva raz za mesiac, začatie alebo pokračovanie v štúdiu.

Práva klientov v tretej fáze: práva predchádzajúcich fáz, používanie internetu, týždňová priepustka, dva telefonáty týždenne, účasť na zjazdoch a akciách organizovaných Anonymnými alkoholikmi/narkomanmi, možnosť hľadania si zamestnania, po nástupe do zamestnania možnosť mať pri sebe mobilný telefón.

Klient je povinný dodržiavať pravidlá spísané v resocializačnom programe a všetky platné normy, užívať zverenú predmetu a veci pre plnenie predmetu zmluvy, ktorú so strediskom podpísal, účelne, hospodárne a chrániť ich pred poškodením, stratou, odcudzením alebo zničením.

Klient je povinný sa riadiť pokynmi službukonajúceho pracovníka centra, plne sa podriaďovať rozhodnutiu komunity a aktívne sa zúčastňovať života komunity a osobne sa spolupodieľať na úspešnom a efektívnom priebehu vlastnej resocializácie a rehabilitácie, pričom je klient oboznámený a akceptuje skutočnosť, že niektoré jeho práva sú do určitej miery obmedzené.

Povinnosti v prvej fáze: dodržiavať denný režim, zúčastňovať sa nácviku pracovných zručností, písomne vypracovať zhodnotenie prvej fázy

Povinnosti v druhej fáze: všetky povinnosti prvej fázy, zastávať funkciu veliteľa týždňa a iné funkcie, zodpovednosť pri pracovných činnostiach, organizácia pracovných činností, funkcia staršieho brata/sestry, písomne vypracovať zhodnotenie druhej fázy, viesť mladších klientov

Povinnosti v tretej fáze: povinnosti predošlých fáz, zodpovednosť za komunitu, vykonávanie kontroly v komunite, spolupráca s pracovníkmi centra, vypracovanie „ročnej bilancie“.

Každá návšteva sa musí telefonicky ohlásiť a dohodnúť so službukonajúcim pracovníkom centra, pokiaľ ide o návštevu pre klienta, je s týmto klient pred vykonaním návštevy oboznámený.

Pravidlá resocializačného programu a výchovné prostriedky

V resocializačnom stredisku platí niekoľko základných pravidiel:

KARDINÁLNE PRAVIDLÁ:

- Zákaz užívania drog a manipulácie s nimi, tzn. ak klient užije alebo prinesie do RS alkohol alebo inú psychotropnú látku, je automaticky vylúčený z komunity
- Zákaz agresívneho a násilného správania, tzn. ak klient klienta fyzicky agresívne napadne, alebo ak klient klienta alebo zariadenie okradne je automaticky vylúčený z komunity.
- Zákaz vytvárania sexuálnych vzťahov, tzn. ak komunita alebo personál zistí, že medzi dvoma klientmi je sexuálny alebo intímny vzťah, „služobne“ starší člen komunity bude vylúčený
- Zákaz svojvoľného opustenia RS, tzn. ak klient bez ohlásenia opustí resocializačné stredisko, bude to považované za dobrovoľný odchod z komunity
- Ak u klienta do troch mesiacov od nástupu do RS nenastane zmena a pretrváva evidentné dokázateľné klamanie, musí komunitu opustiť (je mu odporučené iné zariadenie)

OSTATNÉ PRAVIDLÁ

- Porušenie abstinencie na priepustke: ak klient na priepustke zrecidivuje, má možnosť vrátiť sa späť do komunity (nie pod vplyvom látky), avšak jeho pobyt je vnímaný ako druhý nástup do RS, začína v komunite od začiatku a je mu pridelená práca na vyše ako výchovný prostriedok. Klient je povinný oboznámiť celú komunitu s priebehom recidívy, pričom každý člen komunity má možnosť vyjadriť svoje pocity a postoje.
- Každý klient je povinný zúčastňovať sa nácviku pracovných zručností, podľa rozdelenia na rannej komunite. Pracovná činnosť je klientom rozdeľovaná tak, aby mal každý klient možnosť vyskúšať rôzne druhy práce, s prihliadnutím na jeho schopnosti a možnosti. Pokiaľ sa klient nedostaví načas, alebo riadne nevykonáva svoju pridelenú činnosť, tak mu je pridelená práca navyše počas svojho osobného voľna v trvaní jednej hodiny od 1 do 7 dní (s ohľadom na fungovanie klienta v resocializačnom procese). Ak klient mešká na rozcvičku, vykonáva rozcvičku počas nasledovných 7 dní.
- Každý klient je povinný zúčastňovať sa skupinovej práce, kde je vyzývaný ku konfrontácii svojho správania, ale aj správania sa ostatných členov komunity. V záujme efektívneho fungovania komunity by mal každý klient úprimne odovzdávať a prijímať spätnú väzbu nielen na skupinových prácach, ale aj počas iných denných aktivít. Ak sa u klienta prejavuje dlhodobá pasivita, dostane za úlohu vypracovať esej na zadanú tému.
- Každý klient je povinný zúčastňovať sa ostatných denných aktivít, zapájať sa do bilancie, pričom s komunitou zdieľa svoj vnútorný stav, ako aj aktivity, ktoré počas dňa vykonával, prípadne situácie, s ktorými sa počas dňa stretol a aké pocity mu to prinieslo.
- Každý klient je povinný stanovovať si krátkodobé individuálne resocializačné plány, ktoré sú v pravidelných intervaloch vyhodnocované pred celou komunitou, aby mal klient možnosť byť hodnotený celou komunitou, aby sa dalo poukázať na rozdiel medzi tým, čo klient hovorí a tým, čo robí (byť konfrontovaný) a poskytnúť a prijať spätnú väzbu.
- Klienti v RC nemajú pri sebe žiadne finančné prostriedky, ani telefón (s výnimkou tých klientov, ktorí si našli zamestnanie v rámci poslednej fázy

a dochádzajú do zamestnania mimo centra), ak klient poruší toto pravidlo, prestupuje do nižšej fázy.

- Každý klient má možnosť absolvovať priepustky. Na prvú priepustku môže ísť klient po prestupe do druhej fázy a po dohode s rodinnými príslušníkmi, klient žiada celú komunitu o priepustku s tým, že uvedie dôvod a predpokladaný priebeh svojej priepustky. Až po schválení priepustky komunitou a rodinnými príslušníkmi sa môže klient priepustky zúčastniť. Po návrate z priepustky informuje klient o priebehu priepustky celú komunitu na večernej bilancii. Ak priepustka prebehla bez problémov, môže klient o mesiac požiadať o ďalšiu priepustku (s rovnakým postupom).
- Klienti majú v centre možnosť rôznych športových aktivít (futbal, volejbal, basketbal, ...), pričom pri porušení bežných pravidiel môže ako výchovný prostriedok slúžiť zákaz takýchto aktivít.
- Klient, ktorý je v centre viac ako 9 mesiacov a postupuje vo svojej resocializácii bez väčších porušení pravidiel, má možnosť požiadať komunitu o vychádzku, pričom spôsob, rozsah a frekvencia vychádzky sa individuálne posudzuje pred celou komunitou. Vychádzka nepresahuje 10 hodín. Po ukončení vychádzky klient informuje o jej priebehu na večernej bilancii (platí pre tých klientov, ktorí nemajú možnosť absolvovať priepustku).

O udeľovaní výchovných prostriedkov alebo o schválení priepustiek (vychádzok) rozhoduje komunita spolu s personálom. Pri každom pravidle platí, že sa prihliada na individualitu jednotlivca, na jeho fungovanie v resocializačnom centre a jeho napredovanie v resocializačnom procese. Na predchádzanie porušovania pravidiel slúži dodržiavanie denného režimu a jeho kontrola pracovníkmi centra a samotnými klientmi (kontrola triezvosti, osobných vecí,...). Pokiaľ klient nedodržiava dané pravidlá, ako výchovný prostriedok môže slúžiť pridelenie práce počas osobného voľna, napr. umývanie okien, ručné pílenie dreva, ručné kálenie dreva, práca v záhrade, čistenie dlaždíc, vypracovanie eseje na zadanú tému, zákaz cigariet, kávy, televízie, priepustky, vychádzky, cvičenia. Trvanie výchovného prostriedku sa odráža od konkrétneho porušenia pravidiel, môže trvať 1 – 30 dní. Každý výchovný prostriedok je udeľovaný za účasti celej komunity a pracovníka centra, spravidla na večernej bilancii, s ohľadom na konkrétnu situáciu. Pokiaľ klient nesúhlasí s udeleným výchovným prostriedkom, má možnosť toto rozobrať na skupinovej práci, predstrieť dôvod neprijatia výchovného prostriedku s následným riešením.

Spôsob evidencie vykonaných výchovných prostriedkov

Každý udelený výchovný prostriedok sa zaznamenáva do osobnej karty klienta aj s hodnotením jeho vykonania.

Postup v rizikových situáciách

Pokiaľ nastane riziková situácia, najmä úraz alebo vážne nezhody medzi klientmi, službukonajúci pracovník centra je povinný zasiahnuť, keď si to situácia vyžaduje, tak privolaním pomoci prostredníctvom tiesňovej linky 112. V prípade záchranej služby prvej pomoci na číslo 155, v prípade požiaru na číslo 150, v prípade nutnosti ohlásenia polície na číslo 158. Všetky dôležité telefónne čísla visia v budove zariadenia na viditeľnom mieste.

Následná odborná pomoc

Každý klient má po ukončení resocializačného procesu možnosť naďalej sa kontaktovať s resocializačným centrom, navštevovať mítingy Anonymných alkoholikov/narkomanov, ktoré sa konajú priamo v zariadení, alebo iné mítingy Anonymných alkoholikov/narkomanov (napr. v Šuranoch a v Nových Zámkoch).

Schválené odborným tímom resocializačného centra

Vypracovala: Mgr. Daniela Jaššová

V Šuranoch, dňa 06.11.2019

.....
Mgr. Ladislav Tatár (vedúci RC)

.....
Mgr. Daniela Jaššová (zodpovedný zástupca)